

LÆRERVEJLEDNING

FORMANDSKABET BAG FACADEN

EU FORMANDSKABET
2025

INTRODUKTION

Kære underviser

Når Danmark i 2025 har EU's formandskab, får landet en central rolle i et af verdens mest komplekse politiske samarbejder. Formandskabet betyder, at Danmark leder arbejdet i Ministerrådet, hvor de 27 medlemslande mødes for at træffe beslutninger. Det er formandskabets opgave at sætte dagsordenen, lede forhandlingerne og hjælpe landene med at finde kompromiser, der kan samle hele EU. Samtidig skal Danmark være neutral mægler og sørge for, at alle landes stemmer bliver hørt uanset størrelse eller politisk vægt.

For en dansk regering giver formandskabet en enestående mulighed for at præge den europæiske politiske udvikling, men muligheden forpligter også til at løfte ansvaret på vegne af hele EU.

Undervisningsmaterialet er udarbejdet til elever i udskolingen og gymnasiet og kan benyttes i samfundsfag, historie og dansk. Materialet skaber forståelse af EU's institutioner og de konkrete politiske udfordringer, som Europa står overfor i dag.

Gennem fem korte film præsenteres centrale temaer, der står højt på dagsordenen i 2025: Om selve formandskabet; klima og grøn omstilling; sikkerhed og forsvar; migration og europæisk konkurrenceevne. Filmene kombineres med baggrundstekster, spørgsmål og elevaktiviteter, som giver mulighed for både faktuel viden, analytisk forståelse og personlig refleksion.

Formandskabet bag facaden – EU formandskabet 2025

Copyright: © 2025 Candofilm

Redaktion: Michael Schmidt-Olsen & Daniel Schultz Madsen, Carsten Meedom.

Layout og Illustrationer: Getcontent.dk

Billeder: <https://audiovisual.ec.europa.eu/>

Kontaktinformation: Candofilm & Læringsfilm
Rødovrevej 95, st., 2610 Rødovre

Mail: Info@candofilm.dk

Fri kopiering til undervisningsbrug.

Finansieret med tilskud fra Europa-Nævnet. Ansvar for indholdet er alene tilskudmodtagerens.

Undervisningsportalen Læringsfilm.dk

Det samlede materiale er tilgængeligt via undervisningsportalen læringsfilm.dk. Holdninger der præsenteres i denne lærervejledning afspejler ikke nødvendigvis Læringsfilms holdninger.

Undervisningsportalen læringsfilm.dk udvikler i samarbejde med virksomheder, forskningsinstitutioner, og NGO'er undervisningsmaterialer til inspiration og brug i den danske uddannelsessektor.

Fælles for materialerne er, at de alle er centreret omkring film og video, da det rammer eleverne i et formsprog de kender fra livet uden for skolen. Det filmiske medie er særligt brugbart i undervisningen, da det aktiverer flere sanser og skaber en oplevelse som er både spændende, undersøgende og engagerende.

OVERBLIK

Undervisningen kan tilrettelægges som et samlet forløb eller som enkelte nedslag, afhængigt af klassens behov. Et godt udgangspunkt er, at starte med at aktivere elevernes forhåndsviden:

- **Hvad ved de om EU?**
- **Hvilket billede har de af organisationen?**
- **Hvordan oplever de EU's indflydelse i deres hverdag?**

Denne indledende samtale kan skabe nysgerrighed og motivere til arbejdet med formandskabet. Dernæst kan filmene vises samlet eller enkeltvis, hvor det anbefales at afbryde undervejs ved vigtige pointer, så eleverne kan notere og stille spørgsmål.

FILMBESKRIVELSER:

Film 1: EU i krisernes skygge

Formandskabets rolle er at lede forhandlinger, skabe kompromiser og sætte retning for EU. Filmen tager fat på aktuelle udfordringer som krigen i Ukraine og EU's relationer til USA, Rusland og Kina, de politiske magtkampe omkring budgetforhandlinger og spørgsmålet om udvidelse af EU med nye medlemslande.

Film 2: Et sikkert EU

Krigen i Ukraine har ændret Europas sikkerhedsbillede, og EU diskuterer en mere selvstændig forsvarskapacitet. Landene er dog uenige; Øst- og Nordeuropa ønsker massiv oprustning, Sydeuropa prioriterer økonomi, mens Vesteuropa forsøger at finde en balance mellem Ruslands trussel og intern politisk uenighed. Danmark har opgaven at bygge bro og lede EU mod en fælles sikkerhedspolitik.

Film 3: Migration i EU

Migration er et af EU's mest kontroversielle emner, præget af store forskelle i landenes interesser og politiske interesser. Filmen afdækker nogle af de spændinger, der udfordrer EU's sammenhængskraft. Nogle lande ønsker en humanitær tilgang med fokus på menneskerettigheder, mens andre politiske kræfter ønsker stramninger for at imødekomme hjemlig kritik.

Film 4: Et grønt EU

EU har sat ambitiøse klimamål med 55 % CO₂-reduktion i 2030 og klimaneutralitet i 2050. Udfordringen ligger i, hvordan omkostningerne fordeles mellem rige og fattige lande, og hvordan energi både kan drive den grønne omstilling og skabe uafhængighed af Ruslands energiforsyning. Danmarks opgave er at skabe en fælles europæisk retning mod en grøn fremtid.

Film 5: Et konkurrencedygtigt EU

Filmen fokuserer på EU's økonomi og politiske styrke i forhold til USA og Kina. Den tager temperaturen på budgetforhandlinger, diskuterer økonomisk politik og stiller spørgsmål om, hvorvidt EU skal udvide samarbejdet eller fastholde eksisterende grænser.

ARBEJDSMATERIALER

Til hver film følger elevark med spørgsmål, der bevæger sig fra det faktuelle til det mere analytiske og reflekterende. Eleverne får mulighed for at analysere eksperternes argumenter og diskutere de store dilemmaer, EU står overfor.

De didaktiske metoder kan varieres: Klassen kan for eksempel gennemfører rollespillet *Formandskabet bag facaden*, hvor eleverne repræsenterer forskellige EU-lande og forhandler forskellige aftaler på plads. Øvelsen træner både samarbejdsevner og politisk forståelse, da eleverne oplever, hvor vanskeligt det kan være at nå kompromiser, når interesserne er forskellige.

Andre aktiviteter kan tage udgangspunkt i elevernes eget liv, for eksempel ved at undersøge, hvordan EU's beslutninger påvirker klima, forsvar, økonomi eller rejsefrihed i Danmark.

Materialet lægger vægt på, at eleverne ikke blot skal lære fakta om EU, men også reflektere over kompromisets rolle i politik. I et samarbejde med 27 medlemslande er kompromis nødvendigt, men kompromiser kan både være en styrke og en svaghed. Eleverne kan diskutere, hvornår kompromiser skaber sammenhold og legitimitet, og hvornår de kan udvande vigtige beslutninger. Denne refleksion giver mulighed for at koble EU's aktuelle udfordringer til bredere demokratiske problemstillinger, som også genkendes i dansk politik og i elevernes egne erfaringer.

Afslutningsvis kan læreren samle op med en klassediskussion eller en skriftlig refleksion, hvor eleverne svarer på spørgsmålet: "Hvis jeg var dansk EU-formand, ville jeg prioritere ... fordi ...". På den måde får eleverne både indsigt i de strukturelle rammer for EU's arbejde og mulighed for at tage stilling til, hvordan Danmark kan spille en aktiv rolle i Europas fremtid.

Målgruppe:

"Det er mit valg – ungdommens Europa" er rettet mod gymnaset og grundskolens 8. og 9. klasse i samfundsfag, men kan dog nemt tilpasses til mellemtrinnet og andre fag som f.eks. filmkundskab og dansk.

Det er op til den enkelte underviser at vurdere klassens faglige niveau, og derudfra vælge relevante dele af materialet.

Fællesmål:

Materialet er udviklet i overensstemmelse med undervisningsministeriets vejledning for STX samfundsfag, i relation til EU og Danmark.

- Eleven kan redegøre for samspil mellem beslutningsprocesser i EU og i Danmark.
- Eleven har viden om hovedtræk i EU's udvikling og beslutninger i EU.
- Eleven kan diskutere aktuelle europæiske politiske problemstillinger i forhold til EU.
- Eleven har viden om politiske problemstillinger inden for EU.
- Eleven har viden om kulturel globalisering.

Derudover støtter projektet de overordnede mål beskrevet i Folkeskolelovens formålsparagraf stk. 3:

"Folkeskolen skal forberede eleverne til deltagelse, medansvar, rettigheder og pligter i et samfund med frihed og folkestyre. Skolens virke skal derfor være præget af åndsfrihed, ligeværd og demokrati."

FORLØBSBESKRIVELSE

Nedenfor følger et forslag til et undervisningsforløb på 5 moduler á 90 minutter, som kan bruges som ramme for arbejdet med materialet om Danmarks EU-formandskab 2025. Forløbet kan naturligvis tilpasses klassetrin, fag og lokale forhold.

I materialet kan de enkelte moduler sammensættes, så de passer til klassens behov, og man kan med fordel inddrage andre EU-relaterede undervisningsmaterialer, som findes på læringsfilm.dk, for at styrke variationen og perspektiverne i undervisningen.

Overordnede læringsmål:

- Forklare, hvad EU-formandskabet er, og hvilken rolle Danmark spiller.
- Analysere EU's aktuelle udfordringer inden for klima, sikkerhed, økonomi og sammenhold.
 - Diskutere fordele og ulemper ved kompromiser i EU.
- Reflektere over EU's betydning for Danmark og for elevernes eget liv

Modul 1: Introduktion til EU og formandskabet

Forløbet begynder med introduktionsfilmen, der forklarer, hvad EU-formandskabet er, og hvilken rolle Danmark spiller i første halvår af 2025.

Læreren indleder med en samtale om elevernes forhåndsviden om EU og formandskabet og noterer stikord på tavlen. Efter filmen arbejder eleverne med spørgsmål, der sikrer forståelse af formandskabets rolle som dagsordensætter og mægler.

Klassen diskuterer, hvorfor et lille land som Danmark kan få indflydelse i EU, og hvad det kræver at samle 27 lande om fælles beslutninger.

Modul 2: Sikkerhed og forsvar i en urolig tid

Eleverne ser filmen om sikkerhed, der tager udgangspunkt i krigen i Ukraine og diskussionerne om EU's fremtidige forsvarskapacitet.

Efter filmen arbejder eleverne i grupper med at identificere forskellene mellem Øst-, Syd- og Vesteuropas syn på forsvarspolitik. Grupperne præsenterer deres resultater, hvorefter klassen gennemfører en mini-forhandling, hvor hver gruppe repræsenterer et EU-land med egne interesser.

En gruppe spiller Danmarks rolle som formand og forsøger at samle landene om en fælles udtalelse. Modulet afsluttes med en opsamling, hvor klassen diskuterer, hvorfor kompromis kan være vanskeligt, men også nødvendigt i EU's sikkerhedspolitik.

Modul 3: Migration og sammenhængskraft i EU

Migration er et af de mest kontroversielle temaer i EU's politik.

Efter at have set filmen arbejder eleverne med at forstå, hvorfor medlemslandene ofte står meget langt fra hinanden i denne debat.

Klassen deles i fire grupper, der repræsenterer henholdsvis Syd-, Øst-, Vesteuropa og Norden. Grupperne undersøger, hvilke interesser de enkelte regioner har i migrationspolitikken, og forhandler derefter en fælles aftale om fordeling af asylansøgere.

Aktiviteten viser, hvorfor migrationspolitikken er så svær at enes om, og giver samtidig indblik i de værdier og konflikter, der præger EU's sammenhængskraft.

Modul 5: Konkurrenceevne og EU's fremtid

Eleverne arbejder med at forstå, hvorfor økonomisk konkurrenceevne er en afgørende faktor for EU's styrke i forhold til USA, Kina og andre globale aktører.

I grupper diskuterer eleverne, hvilke udfordringer og muligheder EU står overfor i forhold til investeringer, grøn teknologi og arbejdspladser placering.

Klassen kan derefter gennemføre en debatøvelse, hvor halvdelen argumenterer for, at EU bør satse på at udvide samarbejdet til flere områder, mens den anden halvdel argumenterer for, at EU bør begrænse sig og respektere nationale beslutninger.

Modul 4: Klima og grøn omstilling

Efter at have set filmen om klima arbejder eleverne med EU's klimamål og udfordringer.

Eleverne undersøger, hvordan grøn omstilling både handler om at reducere CO₂-udledning og om at sikre energiafhængighed af Rusland.

Klassen opdeles i grupper, der repræsenterer forskellige EU-lande, og gennemfører et klimaforhandlingsmøde. Hver gruppe fremlægger deres lands prioriteter, og Danmarks formand skal forsøge at samle landene om en fælles aftale om reduktion af udledninger.

Rollespillet giver eleverne indblik i de reelle vanskeligheder ved EU's klimapolitik og træner dem i at forstå og respektere forskellige perspektiver.

Modul 6: Forløbsafgrunding

Som afslutning på dette undervisningsforløb om EU har vi lavet en række forslag til afrundingsopgaver, der giver eleverne mulighed for at opsummere og repetere det, de har lært i undervisningsforløbet, og sætte det ind i en større sammenhæng.

Opgaverne har til formål at få eleverne til at benytte analytisk og kritisk tænkning. Dette hjælper med at udvikle deres evne til at vurdere og drage konklusioner på en selvstændig og reflekterende måde.

BEGREBSLISTE

Europæisk Union (EU): En politisk og økonomisk union bestående af 27 europæiske lande, der arbejder sammen om at fremme fælles interesser og værdier.

Medlemslande: De individuelle lande, der er medlemmer af EU og deltager i unionens institutioner og samarbejde.

Institutioner: De vigtigste institutioner i EU, herunder Europa-Parlamentet, Europa-Kommissionen, Rådet for Den Europæiske Union (Ministerrådet), EU-Domstolen og Det Europæiske Råd.

Traktater: Juridiske dokumenter, der danner grundlaget for EU's funktion og organisation, såsom Traktaten om Den Europæiske Union (TEU) og Traktaten om Den Europæiske Unions Funktionsmåde (TEUF).

EU-lovgivning: Lovgivning, der vedtages af EU's institutioner for at regulere forskellige områder af politik og økonomi i medlemslandene.

Fælles marked: Et indre marked i EU, hvor varer, tjenesteydelser, kapital og personer kan bevæge sig frit mellem medlemslandene uden hindringer som toldafgifter eller handelsbarrierer.

Euroen: Den fælles valuta i Eurozonen, der bruges af 19 af EU's medlemslande.

Schengen-samarbejdet: Et område bestående af EU-lande, der har afskaffet interne grænsekontroller for fri bevægelighed af personer.

EU-budgettet: Det samlede budget for EU, der finansierer forskellige politikområder og programmer såsom landbrug, regional udvikling, forskning og uddannelse.

Subsidiaritetsprincippet: Et princip, der fastslår, at beslutninger bør træffes så tæt på borgerne som muligt, medmindre der er klare fordele ved at handle på EU-niveau.

EU-forbehold: Aftaler mellem EU-lande, der giver dem ret til at undlade at deltage i bestemte politikområder eller beslutninger inden for EU.

Demokratisk underskud: Kritik af EU's beslutningsproces for manglende direkte demokratisk ansvarlighed og gennemsigtighed.

Brexit: Storbritanniens beslutning om at forlade EU efter en folkeafstemning i 2016, og de efterfølgende forhandlinger om deres fremtidige forhold til EU.

OPGAVEHÆFTE